

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.193/2016/2.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Ölveczky István ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Törőcsik Tamás ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2016. június 23. napján kelt 10.P.20.531/2015/17. számú ítélete ellen a felperesek részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű alperesnek mint egyetemleges jogosultnak 10.000,- (Tízezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperesek mint adósok, egyben zálogkötelezettek, valamint az I. rendű alperes mint hitelező és a II. rendű alperes mint hitelező és zálogjogosult között **(település 1 neve)**-n 2007. szeptember 18-án közjegyzői okiratba foglalt „Ingatlan jelzálogjoggal biztosított, devizában nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződés” jött létre. A szerződésben az alperesek – osztatlan szolgáltatásként – kötelezettséget vállaltak arra, hogy 7.200.000,- Ft összegben a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére svájci frankban nyilvántartott lakáshitelt nyújtanak a **(település 2 neve) (X)** helyrajzi számú, **(település 2 neve), (utca, házszám)** szám alatt található lakóingatlan megvásárlásának finanszírozása céljából. A kölcsönösszegből 2.880.000,- Ft-nak megfelelő összegű 18.816 CHF-ra a Magyar Állam készfizető kezességét vállalt. Az állami kezességvállalással nem biztosított kölcsönrész összege 4.320.000,- Ft-nak megfelelő 28.224 CHF volt. Az induló teljes hiteldíjmutatót 6,54 %-ban, a kölcsön ügyleti kamatát 3,95 %-ban, míg a kezelési költséget évi 2,04 %-ban állapították meg azzal, hogy ez utóbbit a felperesek a folyósítás napjától kötelesek megfizetni. A futamidőt 300 hónapban határozták meg. Az alperesek a tőke törlesztésére a futamidő első 53 hónapjára haladékot, türelmi időt biztosítottak, ez alatt csak a kamatot, illetve kezelési költséget voltak kötelesek megfizetni. Az egyhavi törlesztőrészlet összege 232,47 CHF volt. A közjegyzői okirat V.4. pontja szerint az adósok és a zálogkötelezettek a szerződés aláírásával tudomásul veszik, hogy a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Kijelentik, hogy tudomásuk van arról, hogy jelen szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetett ellenértéke

akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul veszik, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Az adósok kijelentik, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték.

A közjegyzői okirat ugyanezen pontjában nyilatkoztak továbbá, hogy a szerződés aláírását megelőzően a hitelezők általános üzletszabályzatát és a devizában nyilvántartott lakáscélú és jelzálogtípusú **(pénzintézet neve)** hitelekéről szóló üzletszabályzatát kézhez kapták, az abban foglaltakat megismerték és megértették, azt magukra nézve kötelezőnek elfogadták.

A szerződéskötést megelőzően, 2007. augusztus 28-án a felperesek aláírták a „Kockázatteljesítő nyilatkozat devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú hitelekhez kapcsolódóan” elnevezésű okiratot, amelyben kijelentették, tudomásul bírnak arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített devizaárfolyam napról napra változik, svájci frank esetén bármilyen irányban és bármilyen mértékben, ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Eszerint a folyósítást úgy kérik, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértették és a felmerülő kockázatot viselik.

Az alperesek lakáshitelekhez kapcsolódó üzletszabályzatának II.5.5. pontja értelmében a kezelési költség az új ügyleti évet megelőző ügyleti év végén fennálló teljes tartozás után kerül meghatározásra és havonta esedékes, mely az éves kezelési költség 1/12 része.

Az alperesek részéről a szerződés szerinti kölcsönösszeg folyósításra került, annak felhasználásával a felperesek a szerződésben megjelölt ingatlant megvásárolták.

Az alperes a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) alapján az elszámolást elvégezte. A felperesek azzal szemben panaszt nyújtottak be, melyben a fennálló tőketartozás összegét és a futamidő meghosszabbítását kifogásolták.

A felperesek keresetükben az I. rendű alperes 250.000,- Ft-ban történő marasztalását, a perbeli szerződés megkötésre visszamenőleges hatályú érvényessé nyilvánítását, a kölcsönszerződés III.2. pontjának első bekezdése, III.3. pontjának első bekezdése, V.4. pontjának második és harmadik bekezdése, valamint II.2. pontjának kezelési költségre vonatkozó rendelkezése érvénytelenségének megállapítását kérték. A havi törlesztőrészlet összegét 153,06 HUF/CHF árfolyam alkalmazása mellett 23.342,- Ft/hó összegben kérték figyelembe venni 2007. október 8-i első esedékességgel, így – álláspontjuk szerint – túlfizetésük keletkezett, amelyből a keresetben megjelölt összeget kívántak jogfenntartás mellett érvényesíteni. A II. rendű alperest az I. rendű alperessel szembeni kereseti kérelemben foglaltak türéseire kérték kötelezni.

Az első három támadott szerződési kikötés tisztességtelenségét az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megtévesztő jellegére alapították utalva arra, hogy nem tájékoztatták őket arról, miszerint fizetési kötelezettségük meghaladhatja a forint konstrukció törlesztőrészletét, illetőleg jövedelmüket, a tőketartozás pedig a fedezet értékét. A kezelési költségre vonatkozó rendelkezés tisztességtelenséget abban látták, hogy az alperesek szolgáltatás nélküli díjat követelnek tőlük. Érvelésük szerint a szerződés egyedi megtárgyalt jellege miatt nem tartoznak a DH1 és DH2 törvények hatálya alá, ezt az árfolyamrész és a kamatdíjmódosítás vonatkozásában állították. Keresetmódosításukban hivatkoztak a kockázatteljesítő nyilatkozat tisztességtelenségére, mert az abban foglalt tájékoztatás az átlagfogyasztó számára nem világos, nem érthető, egyben állították, megismerésére sem volt lehetőségük a szerződés megkötésekor. Véleményük az volt, a szerződés nem felel meg a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak, de nem

elégit ki a teljes bizonyítóerejű magánokirati formát sem, mert az üzletszabályzatokat nem írták alá, nem vették át.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadták, a felperesekkel a szerződés rendelkezéseit egyedileg nem tárgyalták meg. Állították, az árfolyamkockázat tekintetében eleget tettek tájékoztatási kötelezettségüknek, ekörben utaltak a kockázatfeltáró nyilatkozatra. Kifejtették, a kezelési költség a banki hitelezésért és adminisztrációért felszámított költségátalány, melynek megállapítása nem hitelügyletenként egyedileg történik, hanem ügylettípusonként és átalányként.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában rámutatott, a felperesek keresetmódosítása nem esett a Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontja alá, ezért azt érdemben vizsgálta. Megállapította, a szerződés fogyasztói jellegűnek minősül. Az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 205/B. § (1) bekezdése alapján úgy foglalt állást, a jogszabály csupán annak lehetővé tételét teszi kötelezővé az alperesek számára, hogy a másik fél az általános szerződési feltételek tartalmát megismerhesse. Az ÁSZF akkor megismerhető, ha a feltétel alkalmazója azt a másik fél rendelkezésére bocsátja, vagy a közzétett feltételek megjelenési helyét megjelöli. Az elfogadás pedig nemcsak kifejezetten, hanem ráutaló magatartással is megvalósulhat. A perbeli egyedi szerződés erre nézve tartalmazza a felperesek nyilatkozatát, ebből következően az egyedi szerződés és az általános szerződési feltételek együttesen alkotják a felek megállapodását. Az egyedi megtárgyaltság kapcsán rámutatott, ekörben a bizonyítási kötelezettség a felpereseket terhelte. Kifejtette, a változó mértékű hiteldíjkonstrukció és a devizában rögzített törlesztőrészlet nem jelenti az egyoldalú szerződésmódosításra és az árfolyamrésre alkalmazott általános rendelkezések egyedi megtárgyalását. Mivel pedig a banki elszámolás megtörtént, amit a fogyasztó felperesek befogadtak, azzal szemben panasszal nem éltek, ezzel a DH1 és DH2 törvények hatálya alá vonták magukat. Így utóbb már nem hivatkozhatnak arra, hogy az egyedi megtárgyaltság miatt a per tárgyát képező szerződés nem tartozik a devizatörvények hatálya alá.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos felperesi érveléssel összefüggésben utalt a régi Ptk. 200. §-ának (3) bekezdésében rögzített együttműködési kötelezettségre. Kiemelte, az, hogy utóbb a felek által előre nem látott, olyan mértékű árfolyamesés következett be, ami a gazdasági egyensúlyt felborította, a szerződés érvényességét nem érinti, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételt utólag nem teszi tisztességtelenné. A bizonyítási eljárás adatai alapján megállapította, a felperesek a szerződéskötést jóval megelőzően külön okiratot írtak alá, amely az árfolyam bármilyen irányú és mértékű változásának lehetőségét, az árfolyam törlesztőrészletre gyakorolt hatását részletezi és annak akár jelentős mértékű emelkedését is előirányozza. Rámutatott, az árfolyamkockázatról szóló külön tájékoztatás nem általános szerződési feltétel, mert nem tekinthető a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatának és számukra sem jogokat, sem kötelezettségeket határoz meg. Erre figyelemmel pedig tisztességtelensége sem vizsgálható.

A Hpt. prudens hitelezésre vonatkozó rendelkezéseinek megsértésére irányuló felperesi érveléssel összefüggésben utalt arra, hogy e szabályok közjogi és nem kötelmi jogi szabályként nyerne értelmezést, ezért önmagában esetleges megsértésük sem eredményezi a szerződés jogszabályba ütközés miatti semmisségét. Álláspontja az volt, a szerződés maradéktalanul tartalmazza a Hpt. 213. §-ában előírt elemeket. A kezelési költség tekintetében utalt arra, hogy a szerződéskötéskor hatályos Ptk. 209. § (4) bekezdése szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a szolgáltatást és ellenszolgáltatást meghatározó szerződési kikötésre. Az erre vonatkozó rendelkezések ugyanakkor világosak és érthetőek, a szerződés annak mértékét, az üzletszabályzat pedig a számítás alapját és módját átláthatóan tartalmazza. Hangsúlyozta, a kezelési költség nem hasonlítható az 1/2014. PJE szerint tisztességtelennek minősülő árfolyamréshez.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amely annak megváltoztatására és a keresetüknek megfelelő döntés meghozatalára irányult. Érvelésük szerint az árfolyamkockázatról nem kaptak teljes körű tájékoztatást az alperesektől, így nem volt tudomásuk arról, hogy az árfolyamváltozás miatt a törlesztőrészek összege meghaladhatja jövedelmüket. Kiemelték, ha a bank mint professzionális szolgáltató nem számíthatott arra, hogy a biztosítékokat meghaladó mértékű lehet az árfolyamváltozásból eredő fizetési többletkötelezettség, akkor ennél súlyosabban a fogyasztó előrelátási kötelezettsége sem ítéltető meg. Kérték figyelembe venni, hogy az I. rendű alperes üzletszabályzatának hirdetményeivel először a perben találkoztak, azok nem felelnek meg a Pp. legalapvetőbb rendelkezéseinek sem, ugyanis nem tartalmazzák a felek aláírását. Állították, a kockázatfeltáró nyilatkozatot velük úgy írták alá, hogy tartalmáról nem volt tudomásuk, abból példányt nem kaptak. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázásához elmulasztotta a felperesek személyes meghallgatását. Szintén elmaradt a hitelező törvényes képviselőjének meghallgatása a hitelvizsgálati szempontokról és az adóst minősítő program működési feltételeiről bizonyítási indítványuk ellenére. Kifogásolták, hogy az elsőfokú ítélet tényállása meg sem említi, hogy a kölcsönkérelemben teljesítőképességükről nyilatkoztak, melynek alapján az alperesek „bevizsgálták” őket. Álláspontjuk szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat tekintetében nem az a releváns nyilatkozat, ha arról nyilatkoznak, hogy mindent megértettek, hanem ha a bank a konkrét tájékoztatást íratja alá az ügyféllel. Ha ez nem így történik, akkor nem állapítható meg a tájékoztatás tartalma és az sem, hogy az ügyfelek mindent megértettek-e. Több ponton részletezték az elsőfokú ítélet egyes sérelmezett rendelkezéseit. Kérték továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Bíróság előtt C-51/2007. számon folyó előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

A per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmet az ítéltőábla 2. számú végzésével elutasította.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltőábla kifejtett jogi érveivel is mindenben egyetért, ezért ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján – helyes indokai szerint – helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat kívánja kiemelni:

Tévesen hivatkoztak a felperesek fellebbezésükben arra, hogy az alperesek általános szerződési feltételei nem felelnek meg a formai követelményeknek, mivel azt a kölcsönbevevők nem írták alá. A Hpt. 210. § (1) bekezdésében előírt írásbeliséget ennek kapcsán a Ptk. 205/B. §-ával együtt kell értelmezni. Az általános szerződési feltételek törvényi meghatározásának része, hogy a több szerződés megkötése céljából előre meghatározott feltételek akkor válnak a szerződés részévé, ha azok megismerését a kidolgozó fél lehetővé tette. Az általános szerződési feltételeket tehát nem kell külön aláírniuk a feleknek ahhoz, hogy az a szerződés részévé váljon, elegendő annak megismerhetőségét biztosítani a fogyasztó számára (hasonlóan: Kúria Gfv.VII.30.031/2016/7. számú döntés). Ez a törvényi követelmény pedig jelen esetben megvalósult, ellenkezőjét a felperesek sem állították és nem is bizonyították, ezzel a peres felek között létrejött kölcsönszerződésnek az ÁSZF is részévé vált.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kezelési költség a szolgáltatás-ellenszolgáltatás meghatározásának körébe tartozik, az a hitelintézet által nyújtott szolgáltatás (kölcsön) ellenértékének egyik eleme (hasonlóan: eBDT2012. 2739.), következésképp az erről szóló általános szerződési feltétel tisztességtelensége csak akkor vizsgálható, ha megszővegezése nem

egyértelmű, nem érthető. Ez levezethető a régi Ptk. 209. §-ának (5) bekezdésében rögzített korlátozó szabályból. A perbeli szerződés kezelési költségre vonatkozó kikötésének megszövegezése azonban egyértelmű, a közjegyzői okirat II.2. pontjában félre nem érthető módon határozták meg annak mértékét és kiszámításának módját is. Ezek alapján a felperesek, mint átlagfogyasztók számára is érthető kellett legyen, hogy az ügyleti kamaton felül ilyen címen is terheli őket fizetési kötelezettség, de induló mértéke sem lehetett kétséges számukra.

Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bíróság kifejtett jogi álláspontjával az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tekintetében is. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozódott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani. Jelen ügyben a kockázatteltérő nyilatkozat tartalmából az átlagfogyasztó – ekként az I. és II. rendű felperes is – következtethetett arra, hogy a törlesztőrészletek összege változhat a futamidő során. A kockázatteltérő nyilatkozat ugyanis egyértelmű, világos, átlátható és félre nem érthető módon rögzíti, hogy az árfolyamkockázatot kizárólag a fogyasztót terheli, annak rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

A 6/2013. Polgári jogegységi határozat szerint a fogyasztóval szerződő felet pedig nem terheli az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére vonatkozó tájékoztatási kötelezettség, így nem hivatkozhatnak megalapozottan a felperesek arra, hogy az alperesektől nem kaptak tájékoztatást arról, miszerint az árfolyamváltozás miatt a törlesztőrészletek olyan mértékben emelkedhetnek, hogy meghaladhatják a szerződéskötéskor bevizsgált havi jövedelmük összegét, illetve a jelzálogul lekötött ingatlan értékét.

A továbbiakban az ítéletábra a per tárgyalásának felfüggesztését elutasító döntését az alábbiakkal indokolja:

Ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényekre alapítottan – az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság – az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával – ennek az ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását (3/2005. (XI. 14.) PK-KK vélemény). Az ítéletábrának hivatalos tudomása van arról, hogy a Fővárosi Ítéletábra valóban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságánál az előtte folyamatban lévő per tárgyát képező deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségével összefüggésben a 93/13/EGK irányelv (fogyasztóvédelmi irányelv) értelmezése érdekében. Jelen perben azonban az árfolyamkockázatot adott mértékben való fogyasztóra telepítése volt vitatott, ugyanakkor a felfüggesztés is csupán lehetőség, viselése nem tárgya, így az Európai Bíróság döntése nem feltétlen előkérdése a perbeli jogvita elbírálásának.

A felperesek fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5)-

(6) bekezdése alapján, az alperesi jogi képviselő által kifejtett ügyvédi tevékenységhez mérten állapította meg.

Szeged, 2017. március 3.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró